

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára
házhöz hordással vagy postán küldve:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt. 50 kr.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadjunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igttatattik be.
Lapunk számára hirdetésekkel felvesznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Mórész.
Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicska Vincez.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) ezimzendő; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kindó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egy feledésbe merült szép eszme.

(A székesfejérvári és fejérmegyei felsőbbtanodái ifjuság figyelmébe.)

Lelkesülésünk szalmatüz; kitartásunk rövid életű, mint a szalma lángtűze, mely fellobog, világol, melegít egy percze, s a másikban hült pörnye, mit könnyű szellő is szétszór s elragad. Ilyen a mi lelkesülésünk. Gyujt és elragad ma, s holnap megtaposott, tartalmatlan hamvát leljük csupán.

Igy mondják legalább s így vádolják a magyar ifjuságot. A vád súlyos s nem alap nélküli. Hivatkozhatnánk ugyan szép példákra, melyek megezőfólják ez általánosságban emelt vádat: csak hogy az arány ezek s a vádat beigazoló esetek száma közt vajmi kedvezőtlen.

És mi is e váddal állunk szemközt; mi is e vádat vontuk fejünkre — és nem érdemtelennül! Szép eszme támadt köztünk... lelkesültünk érte, s míg lelkesülésünk tüze utolsót nem lobbant, tettünk is. Tettünk, de nagyon keveset, s az eredmény sem lehetett több. Igen, mert a szavak virágos mezején ki ér utól minket?! Teremtünk lelkesülést ott, hol annak szikráját is elölte a közöny; építünk merészalkotású légvárakat, s megostromoljuk az eget — frázisús szónoklatokban. Hisz mi született szónokok vagyunk... De mikor tenni kellene, virágos mezőről tövises ösvényre lépni: akkor nincs bennünk kitartás, buzgalom, nincs akarat, mely nem ismer akadályt, a nem lehetlent...

Mi egykor „fejérmegyei kör“-t akartunk létesíteni Budapesten. Azóta innen-onnan négy év telik el, s a fejérmegyei egyetemi ifjak köre ma sem létezik. — Az 1872-ik év őszén pendített meg először e szép eszme, melynek kivitele körül az uttörő

szerepét Kuthy József ur vállalta magára. Az ő lelkes kezdeménye folytán csoportosultunk a kitzött zászló köré; párszor összegyűltünk, alapszabály-készítő bizottmányt választottunk, az eszmének pártolókat szerezni elhatároztuk; utóbb Székesfejérvárról a létesítendő kör javára bált is rendeztünk, mely defecitvel végződött... s ezzel azután a jobb sorsra érdemes ügy szerencsésen eltemetve lón! — A lelkesülés tüze utolsót lobbant s kialudott.

E tüzet felszítani újból, czélja e soroknak. Mert a nemes ügy megérdemli valóban, hogy érte lelkesülni tudjon a közvetlenül érdekelt fiatalság.

Azt nemis kell bizonyítanom, hogy egy egy vidék ifjaiból alakult ily önmivelő s főképp önszegélyző kör valódi szükségét van hivatva pótolni; csak hivatkoznom kell az erdélyiek, székelyek, szabadkaiak, kiskőrösiek, kunságiak, ungváriak, marmarosiak stb. stb. budapesti köreire.

A kör feladata volna első sorban a társas-szellem ébrentartása s ápolása által erkölcsi, azonkívül ercjéhez mérten anyagi támogatásban részesíteni tagjait; továbbá társas összejövetelek, felolvasások, esetleg dal- és táncestélyek rendezése által ugy szellemi, mint anyagi tőkét gyarapítani. A czél kettős volna: önmivelés és — kivált tanpénzek és tankönyvek kölcsönzése által — önszegélyzés. Egyéb részleteket és módozatokat megállapítani azok feladata és joga leend, kik hivatva érzendik magukat az egészséges és életrevaló eszmének életet adni. S hiszem, hogy már a legközelebbi tanévben felkarolandja a székesfejérvári és megyei ifjuság azt és el is viszi a létesítés stádiumáig. Nekünk — az eszme első harcosainak — jutott a tapasztalás: mily égető hiányokat s bajokat szüntette meg az egyetemi ifjuság szűkebb köreiben ily kör. Utódainké legyen a kivitel dicsősége!

Kell-e hivatkoznom példákra?! Rámutassak az ifjura, ki pályája kezdetén minden segély, minden gyámol és utmutató nélkül tévelyeg az élet uttalan utain, s nyomorral küzd nem egyszer, mely végre is eredeti hivatása- s választott életpályájától meszse térítő kenyérkereseti foglalkozásra hajtja őt; s lesz a törekvő, kitűnő tehetségű ifjuból, kedveszegett, elcsenevészett szellemű férfiú oly pályán, melyre nem született. Rámutassak a szülői fegyelem korlátai alól szabadult ifjura, ki a főváros nagy tömkelegében ezer kísértetnek téve ki, — mert hasznos és kellemes szórakozást nem talál a szétszórtn, egymástól elszigetelten élő jó iskolatársak körében — tivornyafészkek s kártyabarlangok áldozata lesz? Könnyű volna tényekre utalnom, csak hogy „exempla sunt odiosa.“

Egy vidék ifjusága által alkotott szűkebb körű egyesületnek tehát, melyhez bizalommal fordulhasson utmutatásért a pálya elején már-már csüggedni kezdő ifju, melytől jó tanácsot, szellemi s anyagi támogatást remélhessen csüggedése ellenében, s melynek körében — csupa ismerősök s jó barátok közt — mindig otthon találja magát s kellemes szórakozáson kívül az önmivelés, öntovábbfejlesztés eszközeit is meglelje: ily egyesülésnek morális szempontból is valóban nemes hivatása van s kell, hogy legyen. Ily egyesülését a világba kilépett ifjaknak csak helyeselni, pártfogolni és gyámolítani fogják a szülők is. S ép e részről kell és lehet legtöbbet remélniök az eszme majdani felkarolónak.

Ezekben akartam röviden jelezni szükségességét egy, székesfejérvári és megyei egyetemi ifjak által Budapesten létesítendő körnek; s mint a négy év előtt megpendített eszme egyik szerény előharcosza, nem állhattam ellen, hogy most, egyetemi pályám végén, az utánunk következő nemzedéknek figyelmét föl ne hívjam az eszme megtestesítésére.

TÁRCZA.

Isten uja a történelemben.

— Boross Mihálytól. —

4. Isten második uja.

Alig hült meg András kiontott vére, már újra felriadt az örömjaj Johanna kéjhajhászó udvarában; de ez nem akadályozhatta az ország derék birájának működését, a ki mindent elkövettetett a gyilkosok felfedezése végett. Az országbirónak erélyesen kezére dolgozott Durazzói Károly, Mária a királyné nővére férje; de nem meggyőződésből, hanem daczból, mivel Johanna nem nevezte ki őt kalabriai hercegnek és hogy elhárítsa magáról a gyanut, miszerint legnagyobb részben az ő armánykodása akadályozta András megkoronáztatását. A kétszínű herceg követeket küldött Magyarországra s levelében határozottan Johannát vádolta a királygyilkossággal és felhívta Lajosunkat, hogy hódítsa meg Nápolyt s üzze el Johannát, bár a magyar király keveset adott e vádakra, mert mindenről jól volt értesítve, a mi Nápolyba történt.

Mig így szótték az udvari hálót Johanna háta mögött, ő sem mulasztotta el a fenyegető vést elhárítani feje felől. Mindenek előtt Kelemen pápa már megnyert kegyét igyekezett magának biztosítani. Érezvén szülése közelgét: a pápát hívta meg már születése előtt elárult kisdede köröztapjánál és a pápa örömmel fogadta e meghívást, bár Marseille polgárai erős szavakban követelték tőle az ártatlanul kiontott vér meg-

boszulását; bár Lajosunk egyenesen Johannát vádolta testvére meggyilkolásával s követelte, hogy az a trónról elmozdítassék; a született escesemő Martell Károly anyjától elvétettvén az ő anyja Erzsébet gondviselése alá adassék s a gyilkosság szerzői és résztvevői szigoruan büntetessenek.

Lajos követelése megdöbentette a pápát s hogy valamit tenni látszassék, elrendelte a vizsgálatot; de ugy, hogy a szép bünnöső megkiméltessék s Lajos király tetteles föllépése késleltessék. 1346. február 2-án kiadott bullájában András meggyilkoltatását halálos büntetésre méltó bűnnek nyilvánította s az annak résztvevőit, legyenek bármily ranguak, a hívők közösségéből kizártaknak, minden hivataltól örökre megfosztotaknak nyilatkozta, házaikat földig leromboltatni, vagyonaikat elkötlyavetyéltetni rendelte s meghagyta, hogy a ki a gyilkosokat tudja, azokat az általa vizsgálatra kiküldendő bibornoknak okvetlenül feljelentsé. Ez a komoly parancs minden igazhívőben azt a meggyőződést kötötte fel, hogy az Avignoni udvarban szigoru igazság uralkodik.

Márczius 14-én igen alázatos hangon irt a magyar királynak, miként sem isten, sem lelkiismerete nem engedti, hogy a ki nem hallgatott s el nem itélt Johannát trónjától megfosztotta; de ha férje gyilkossága bebizonyíttatik ellene: akkor legszigorubb bírása leend s Nápolyt Lajosnak és utódainak adományozza. Hogy a pápa nem örömet indította meg a vizsgálatot mert megvolt győződve Johanna bűnösségéről az világos; de hogy Lajos ne lépjen fel boszulól, tennie kellett valamit, és hogy a látszatot megadja, az ország biráját Baux Bertrantot megbízta a vizsgálatl; de

azon titkos utasítással, hogy ha a gyilkosság Johanna, vagy a hercegek ellen bizonyulna be, azt titokban tartsa s előbb vele közölje. Ilyen utasítás mellett előre kézelhetni, hogy mi lett a vizsgálat eredménye.

Baux Bertrand András barátja Durazzói Károly segítségével megkezdte a vizsgálatot, a gyilkosság vak-eszközei napvilágra jöttek, kegyetlenül kivégeztettek; de a gyilkosság intézői titokban maradtak, vagyis a kis legyek fenakadtak az igazságszolgáltatás hálójában, a dongók pedig áttörték azt s a most már szeplőtlennek hitt Johanna nem is kérve a pápa beleegyezését, házasságra lépett Tarantói Lajossal, legközelebbi rokonával.

Az igazságszolgáltatás ily modora nem elégitette ki Lajosunkat s a magyar nemzet részéről elhatározott, hogy fegyverrel fog boszút állani királyi hercege meggyilkoltatásáért. April 1 jén utra indult Tóth Miklós más néven Kont nevű főur nagy összeg pénzzel, részint, hogy zsoldosokat gyűjtsön, részint hogy a főurak hangulatát kipuhatoja s alig érkezett Ferrarába, annak ura Estei Obizzó a király részére állott. Midőn a magyar követek Nápoly határához értek Aquila városa is kitézte a lázadás zászlóját s a magyar király mellett nyilatkozott; Durazzói Károly a kalabriai hercegség által elesábitatván kibékült Johannával s Lajosunk ellen szövetekezett s háromezer lovassal s ugyanannyi gyalogsággal indult Aquila városa ellen. Mig ezek történtek Nápolyban, Lajos is megindult a boszúállás utjára. Mihelyt közelgtének hire futamodott, a pápa követet küldött Nápolyba azon utasítással, hogyha Johanna megfutamodnék vagy elesnék: a főrendek csak a kiskoru Martell Károlyt ismerjék el uroknak, s

Erősen hiszem, hogy van még lelkesültég azon ifjuság fogékony lelkében, melyhez e sorok intézvék, magas lelkesültég minden czéljában s eszközeiben igazán nemes eszme iránt, s e lelkesültég szent tüze fogja tettekre hevíteni őket; tettekre, melyeknek kivitelét a sors megtagadta elődeitől; tettekre, melyek áldásos gyümölcsei ki nem maradhatnak!

Dixi et salvavi animam meam...

Schmittely József.

Rajzvázlat Alesuthról.

Azon nézet, hogy a jelenkor színvonalán álló műkertészet és ennek érdekeit előmozdító vízműi gépezet számos barátainak kedves szolgálatot teszünk, indított arra: miszerint a Fejérmegyében levő s elbájosító festői látványt szolgáltató alesuthi főhercegi birtokhoz tartozó udvar-kertből, e becses lapok szűk keretéhez mérten, egy vázlatos tollrajzot nyújtunk, egy oly képet, mely egy ügyesebb toll, egy művészi festő igyekezete mellett is messze-messze elmarad, az utánzóhatatlan természet szépségétől, a valóságtól. Ezen sorok tehát csak pusztán figyelemzéstül akarnak szolgálni az udvar-kert megszemlélésére; melyet nézetünk szerint, Alesuthon kívül a birodalomban alig, a continensen is csak ritkán lehet feltalálni. — Ezen szemle minden művelt látogató részéről könnyen megérthető; a fenséges birtokos József főherceg lovagias jellege és ritka nemes szive országoszerre ismeretes s a bizalmát méltán kiérdemlő, szakmájában a jelenkor magasabb színvonalán álló udvar kert felügyelőjének magyar előzékeny szívessége, mindenki előtt tudva és elismerve lévén.

Az alesuthi főhercegi emeletes palota, ha emlékünnk nem téved, a feledhetlen érdemű fenséges nádor, boldogult József főherceg ifjabb korában Pollák pesti építész által jóniai stílusban csinosan épített; a megkivántató számos fő- és mellék-helyiségeket magában foglalván.

Ezen egyrészt a vértesszegy-lánczolatot, másrészt a vadai völgyvidéket szép perspectivában elénk táró főhercegi alesuthi birtok, meglepően szép regényes fekvésével, nem jár karöltve a műkert talaja; miután ez nagyobb részt kavicsos és homokos réteggel bir. — De épen ezen homokos, kövecses rétegen a termékenyítő csapadékvizek könnyen áthatván, a legnagyobb szorgalom, anyagi áldozat és szakértelemmel elővárasztott gyönyörű növényzet, eső hián a tikkasztóan meleg időjárás esetén, száz öntöző-kezek szorgalmas működése dacára, lankadtá, szárazzá válván, festőileg regényes színezetét aránylag hamar vesztené el.

A talaj jelzett kedvezőtlen minősége miatt nem maradt egyéb hátra, mint egy megfelelő vízműi öntöző-ről és e célból egy ártéziai és más nagyobb mérvű kut helyreállításáról gondoskodni; az ártéziai kutúrása hírneves bányász mérnök Zsigmondy urra, a vízvezeték gépezet pedig, Budapesten lakó, kiválóan jeles Ulbrich Róbert gépész-mérnök vezényletére bízott; a megéjtett műbírálat kiváló jó eredményt és teljes elismerést vívta ki a jelenvolt szakértői tekintélyeknek;*)

*) Hieronymi közlekedésügyi államtitkár és Bielek Miksa műegyetemi örömlátár.

Lajos elé követséget küldvén azt XXII-ik János pápa átkával fenyegették. Johanna pedig Lajos elé küldött követséget s levelében biztosította, hogy ő Andrást lelkéből szerette, hogy ő ártatlan annak meggyilkoltatásában; hogy a gyilkosok ki nem puhatolhatása okozta a méltó megbüntetését, és hogy András elvesztése miatti fájdalom csaknem megőrült. Lajosunkat sem a pápa menyidőrgése s átka ártalmatlan villáma, sem Johanna hazug levele vissza nem tartóztatta s ezt válaszolván Johannának: „Fajtalan életed, új házasságod, mentegődzésed tanusítják, hogy férjed gyilkosa vagy s Isten boszuját nem kerülöd el“ folytatta útját Nápoly felé, s megerősödvé a hozzácsatlakozott nápolyi főurak haderejével 1348. január 17 kén Aversába érkezett s ott a testvére vérével befecskendezett palotába szállt. Nápoly városa, a királyi hercegek követségek által tudatták hódolatukat, s miután Lajos kegyelmet s ki-méletet ígért mindazoknak, a kik testvére vérével tiszták, Durazzói Károly, Lajos és Róbert testvérei kíséretében személyesen jelent meg, hogy hódolatát kijelentse. Mihelyt a királyi hercegek megérkeztek, Lajos azonnal tanácsot tartott, hogy mit tegyen azokkal s a többség azoknak halálára szavazott. Lajos soká ingadozott s a hercegeket vacsorára hívá meg, hogy a mulatság öröme közt boszujja lohadjon, azonban testvére meggyilkoltatásának gondolata mind jobban hevítvén véré, vacsora vége felé felállt s mintegy boszuló anygal így szól Durazzói Károlyhoz:

„Eszesvezett herceg! a koczka el van vetve, te a halálé vagy; de előbb halld meg büneidet. Ármánykodásod hátráltatta testvérem megkoronáztatását, s ez által alkalmat szolgáltatott elleneinek, hogy a védtelen meggyilkolbassák. Máriát, a ki nagybátyánk végaika

ezek egyhangulag igen dícsérőleg nyilatkozván, a gépezet és vízöntözési szerkezet iránt; melynek minden egyes alkatrészeit magyarhoni gyártmány képezi.

Szabad legyen itt a kiváló jó eredménnyel működő vízvezetékéről rövid és általános vonásokban megemlékezni. A gépház az alesuthi főhercegi kert északi keleti szélén van felállítva.

Ezen épület három főhelyiségeinek egyikében egy 6.32 m. 20' hosszú 1.58 m. 5' átmérőjű 34.96 m. 3.50 m. tüzfűlélettel és 16 lóerővel bíró gőzkazán áll a megfelelő mellék készülettel ellátva; a gőzerő a közép helyiségbe átvetve, a 31.6 cm. 12' átmérővel és 63.2 cm. 24' hosszú gőzkítáguláshoz (Expansion) hengerrel, regulatorral, egy fogas és egy nagy súlykerékkel és két, kettős szivattyúval van összekötöttében, ez utóbbiak a harmadik helyiségben állván a közzellevő és 11.37 m. 6' átmérővel s 5.69 m. 3' mélységgel bíró kútból a vizet, mely a föld alatti drainage által szaporítottatik, a kert magasabb pontján álló és függőleges vízesővel ellátott víztartóba szorítják át, honnan a vizet 4000 ölnyi hosszúságra terjedő föld alatti vasvezetési hálózat és 193 ponton álló csavarszerkezettel el- és kizárható siphonok, mint ugyanannyi ugrókutak, vagy vízi-puskák segítségével az egész udvar-kert területének könnyen, gyorsan és kevés költséggel való megöntözésére lehet felhasználni. Az öntözés kora hajnali időben tíz, tizenkét helyen 5 ölnyi hosszú gumicsőnek a siphon fejekre való alkalmazása után tíz, tizenkét éves fiúk által megkezdettvén, a közte fekvő kert terület megöntöztetik; ezután a használt siphonok elzárása és más pontokon való kinyitása által a terjedelmes udvar-kert egész területe egymásután gyorsan és tökéletesen beöntöztetik a nélkül: hogy az aszályos idő a kert növényzetének észlelhető ártalmára volna. Ekként az udvar kert összes növényzete friss életet és élénk színezetet nyerve; mindenek előtt elbájosító szép képet mutatnak a minden színben pompázó bel- és külhoni rózsá-ligetek, a váltakozó virág és fáültvények, a fenyes esemeték, a festőileg beültetett dombok, a legfinomabb izlésű rajzolat és festői színvegyület szerint kiültetett virágsgöngyögek stb.

Emeli a műkert természetileg szép fekvését a kies és bokros szigettel ellátott négy holdnyi területi kert-tő; melyen a vitorlás és egyéb hajó (en miniatura) mellett kevélyen halad el hatyuk és vadréceék serege; meglepő szépek továbbá: a mesterségesen alkotott sziklaképek csoportja, a több órán feszült figyelemmel teljesített járás után ellankadás helyett fokozódik a látni vágyás; a fehér és apró kövecscsel fedett számos kigyózó utvonalonok még a gyenge női lábak is könnyen folytatják a kellemes hosszú sétát.

A műkert művészi helyreállított szemléje főcélunk lévén, nem is szólunk azon számos, számtalan menyiségű európai és más zonákból egybegyűjtött virág- és növénysseregtről; melyek a régiebb alakú, de ezélokra megfelelő, úgy az újabb izlésű nagyszerű üvegházakban, saját zonáik éghajlatának megfelelően ápoltnak; ezen üvegházak a budapesti magisztrati flóra semenáriumának nevezhetők.

Nem említhetjük fel a főhercegi beható szakértelemmel összcállított fegyvergyűjteményt, mely 1 nagy teremben, csaknem a világ minden részeiből az ó kortól a jelen ideig ritka mintákat tár fegyvertökéletesbitési

rata szerint nekem, vagy István testvéremnek volt szánva, gonoszul elraboltad, a házassági szentség előtt megfertéztetted. Testvérem meggyilkoltatása után a bünöseket üldöztet; de nem igazság-szeretéből, hanem Johanna iránti gyűlöletből, mert nagyravágyásodnak utjában állt. Te hívtál meg legelőször ez országba s Johanna csábítására te támadt meg legelőször Aquila városát. Büneid s ármányaid tudvák, menj és várd be méltó büntetésed.“

Durazzói Károly elsápadt s reszketeg hangon dadogá: „Haragod oh király! földre sujt. Kegyelmedért esdek, mert Isten tanum, hogy őszinte szívvel hivtalak meg s ha megtáborodtam, Johanna kísértései okozták. Haragod dühe hallgatást parancsol s türelemmel várom annak elmúltát.“

Lajos nem szól, hanem hidegen elfordulva távozott s Apór István erdélyi vajda börtönbe kísértette a hercegeket. Másnap reggel ismét tanácsot tartott Lajos, annyira küzdött önmagával és mivel nem találkozott senki a ki a habozó nagyságot csillapította volna, kimondott Durazzói Károly halála. Erre két lovag kiküldetett, a kik papot vettek magok mellé, hogy a szerencsétlen herceget a halálra elkészítsék, s azzal azon erkélyre vezették, a hol András holtteste kifüggesztetett s ott Károlyt lefejeztetvén, csonka testét kivették az ablakon s három napig temetetlenül hagyták, mint hagyatott András holtteste, Lajos és Róbert pedig Visegrádon fogságra vettek.

A boszu kilett elégitve, de a tett szégyenfolyt gyanánt sötétlik Lajos nagy nevén, s ez volt „Isten második uja“ a Zách-család kivégeztetéséért.

(Folytatása következik.)

történelemként a bámuló látogató szeméi elé; nem szó-lunk továbbá a főhercegi esztergályos-műhelyről, melyben a fenséges birtokos, fontos hivatalos teendői után szórakozásból különféle szépségű tárgyakat állít elő; nem szólunk a főhercegi könyvtárról, melyben a magyar irodalom terményei dísz kötésben egy hosszú szakaszt foglalnak el. Sétánk közben, egy elég hangosan működő gépezet vonta magára figyelmünket; a zaj után indulva, két kisebb, tán 70 cm. átmérőjű alul csapó kereket láttunk sebesebben forogni egy mellék partágán, a kiskerekek tengelyén rendszeresen alkalmazott fakalapácsok felváltva órapontossággal és erős zajjal kovácsolván, érezhelték, a fenyődeszkázatot.

Ezen szakavatottan összcállított fahámor; az atyai szeretetnek műve; melyet sajátkezűleg készítve a fenséges főherceg sok vidám örvendetes órát kívánt szeretni szeretett fenséges gyermekeinek.

Alesuthi rajzvázlatunk befejezése előtt, megkell még említenünk: hogy a már régiebb időben is hírneves udvar kert közül az utóbbi pár év óta rendkívüli előnyös átalakítást észlelhetni, régi fák ritka ügyességgel és aránylag gazdaságosan más megfelelőbb helyekre átültetve, dísz dombok alakítva, tömedrek ki-ásva, kül- és belhoni ritka virággal és növényzettel akként gazdagítva lévén, hogy hasonló keveset, szebbet alig lehetne valahol feltalálni!

Es ezen műkert mai napig sem érte el a szándékolt fokozatos tökéletesítés zenithjét; a virág és növényzeti csoportok és ültetvények még az ifjabb kor stadiumát alig közelítvén meg; a vízvezeték még üdvös hatásait csak rövid ideig gyakorolhatta; ha már most is büszke lehet az ország ezen műkerte, mely nemcsak a monarchiából, hanem a continens egyéb részeiről is számos látogatósnak örvend, unicummal leend ez a maga nemében; ha a gondviselés a fenséges főherceget annyi hü kebel hő óhajtsához képest még sokáig élteti!

Zárókérdés ismételjük: hogy ezen ritka szakértelemmel és hü odaadással párosulva Edenné átvarázsolt műkertet látni lehet, de leírni nem, s miután annak egyes részeiből a természetbúvár és műkertész; a mezőgazda és gépész egyaránt hasznos tapasztalást meríthet; ajánljuk a nyár előkezdettén vagyis a rózsavi ragzás idejében kiválóan érdekes szemléli, meggyőződve, hogy minden művelt honpolgár, csak benső örömmel, hasznos tapasztalás és hálás érzülettel válik el az alesuthi mintaszerű műkertől, mely a monarchia határán túl is ritkítja párját. (z + a.)

Hatósági élet.

Székesfejervár szab. kir. város bizottságának 1876-ik évi június 12. és 13-ik napjain tartott rendes havi közgyűlése.

Elnökök: Novák Kálmán, polgármagy. Jegyző: Juraszek Ferencz, főjegyző. Bizottsági tagok középszámmal.

Elnöklő polgármagy a gyűlést kevéssel 9 óra után megnyitván, mindenekelőtt a jövő havi közgyűlés július 17 ikére kitűztetett.

Interpellatio nem volt; következett a napirend. Az 1876 ik évi VIII.—XVI-ik törvényezikkek szabályszerűen kihirdetettek.

Olvastatt Csanádmegye közönségének panaszos átirata, a makói törvényezék megszüntetése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Olvastattat Arad város közönségének átirata, melylyel az 1868. LVI. törvénynek — mely kizárólag az ország fővárosát ruházza fel kisajátítási joggal — az összes hazai városokra leendő kiterjesztését az országos képviselőház előtt felrattilag kérelmezvén, ezen eljárását hasonszellemben támogatni kéri.

Azután a Kovács Ferencz-féle szőlőnek bányászati ezélokra leendő megvétele határozatván el, a vételnek engedélyezése iránt felterjesztés fog intézteni a miniszteriumhoz.

A tanács véleményezi, miszerint a város tulajdonát képező Cserpalkovics-féle háztelkek alsó részéhez tartozó területek adassanak el, az eladást illetőleg 30 nap határidő tűzött ki, s a legközelebbi gyűlés fog intézkedni az eladás iránt. Ezzel kapcsolatban felolvasottat Say Ferencz és érdektársainak kérvénye, hogy a város a nevezett terület melletti vonalakat kerítse be, erre nézve azon határozat hozott, hogy az utnak felső részére eső terület élő sövénynyel fog bekerítettetni.

Fekete József s nejének terület átengedés, illetőleg vétel iránt benyújtott kérvényére azon határozat hozott, hogy nevezetteknek a kért terület □ ölenkint 1 frt. 25 krral eladandó, s az eladással, miután erre vonatkozó engedély már megvan, a tanács bizott meg.

Felolvasottat a tanács jelentése, a Langhammer majos és felső budai ut mellett rendezendő területek körüli intézkedésre vonatkozólag. — Tudomásul vétetik.

Langhammer Ignác vásártéri telkén az utzavonalt a várostól megvette, s jelenben késznek nyilatkozik hátrább engedni tért telkéből utzának. Az utzavonalt meghatározása és kijelölésével a tanács bizott meg.

Felolvasottat a szent ferencz rendi conventnek kérvénye, melylyel széna-alamizsna kiadását kéri; a pénzügyi szakosztály javaslata s széna kiadását, mely javaslat elfogadtatván, két baglya széna kiadatik.

Felolvasatott az iskolaszék elnökségének jelentése, melylyel első 3 évi működéséről felvett jegyzőkönyveket betérjeszti. — Tudomásul vétetik és az iratok az irattárba helyeztetnek. (Folyt. köv.)

Nyilatkozat.

Budapest, június 12. 1876.

Igen tisztelt szerkesztő ur! Tisztelettel kérem: legyen szíves becses lapjának valamely rovatában az alábbi nyilatkozatnak egy kis helyet juttatni.

A „Székesfehérvár és Vidéke“ című lapnak személyemre vonatkozó közleményeire, — a mennyiben állambirtokról tétetik említés — szükségesnek tartom kijelenteni, miszerint a Báránd és Szent-Ágota közalapítványi pusztaikat nyilvánosan közzétett felhívásra — mint legelőbbet ígérő — vettem haszonbérbe, még mielőtt képviselő voltam; a kinek fáj, hogy „potom aron“ bírom, mért nem tett csak valamivel magasabb ajánlatot? — az övé volna. Bérhátralékban pedig hála Istennek! se nem vagyok, se nem voltam soha.

A mi az adakozást vagy segélyezést illeti, e tekintetben majd csak jövőre is saját belátásom és tetszése szerint fogok eljárni.

Öszinte tisztelője:

Kégl György.

Levelezés.

Nyék, 1876. június 11.

T. szerkesztő ur! Tagadhatatlan tény, hogy az itt működött színtársulat a még itt nem élvezett szerencsében részesíté a Velencei és nyéki közönséget, nem dicsekedségből, de tiszta meggyőződésből mondhatjuk ezt; azonban tagadhatatlan tény az is, hogy a közönség tudta méltányolni ezen élvezetet nyújtó es tékért, a jelen pénzügyi viszonyokhoz mérve tömeges látogatásával színészeink igyekezetét. — Velenczén és Nyéken összesen 33 előadás tartatott, melyről örömmel constatálhatjuk, hogy mind válogatott darabok voltak. Színészeink közt jó egyetértés volt, csak az utóbbi napokban, midőn már a társulat szép hírnevet vívott ki magának, egy tagnak, a művezetőnek henczegése s a társulat elleni bujtogatása közbotrányt idézett elő; azonban azért, hogy valaki jó színész, s néhány urnak a kegyében áll; azért nem szükséges henczegni, mert az igen csekély műveltségre mutat.

Az ilyesféle tettekkel nemcsak ennek a színtársulatnak árt, hanem árt az összes hazai színésznek. Épen most olvastam a „Székesfehérvár és Vidéke“ ben a többiek közt egy levelet e cím alatt: „Nyékről és Budapestről“ „Bujtár“ aláírással, melyben alaptalan dolgokat írkál össze-vissza. A többiek között azt írja, hogy a társulatnál belső meghasonlás ütötte fel tanyáját. Tovább ezeket írja: „Úgyan ha a dolgot szorosabban vizsgáljuk s azután törünk pálcázt felette, úgy a társulat érdemes igazgatója azt semmiképp sem köszönné meg, s a kapottakat nem tenné ablakába.“ — No már tisztelt „Bujtár“ ur, nem tudom ugyan csak gondolom, hogy hol kapkodta össze ezen vádat, de elég legyen erre felhoznom azt, hogy a társulat tagjai általa a zavart csináló művezető 10 ftra büntetett és elcsapatott. Ebből legjobban megérthetjük a valót, s hogy a társulat többi tagja békében volt s az igazgató nem hibás.

A cikkirő alább azt írja: „hogy az igazgatótól tapintatlan eljárás volt, közönségének kedvenceit elbocsátani.“ — Szerintem ezt nagyon helyesen tette; mert legyen az bármelyik, ki a társulatnak nemcsak hogy javára nincs, sőt kárán örül, annak én szerintem ott többé nem lehet helye.

Ennyit az igazság érdekében.

D.

Hirek.

— **Városunk bizottsága** f. hó 12-ik és 13-ikán rendes havi közgyűlést tartott, melynek legérdekesebb része a városi elemi iskoláknál új tanítói állomások szervezése, iskolai tantermek építése, a tanítói személyzet évi díjazásának szabályozása, egyáltalában a népoktatási összes viszonyok rendezése körül a városi iskolaszék által készített tervezet tárgyalása volt. A tárgyalás folyamáról jövő számunkban fogunk részletes tudósítást hozni; most csupán a tanítók fizetési javítására vonatkozó határozatot közöljük, tanítóinkat mindenesetre ezen pont fogja legjobban érdekelni. A rangfokozat a tanács javaslata szerint: ideiglenes tanító és vezénylőtánító ezimel állapított meg. A fizetések szabályozásánál eltérők voltak a nézetek s hosszasan tartó vita után szavazatra került a sor, de általános szótöbbséggel elfogadtatott a tanács véleménye, mely szerint az alapfizetés az ideiglenes tanító részére 500 frt., a véglegesen kinevezett tanító részére 600 frt. és a vezénylőtánító részére 700 frt. és 160 frt. lappénz, vagy esetleg természetbeni lakás. A véglegesen alkalmazottak öt-öt évi szolgálat után évenként 50 forint fizetésjavítás nyerne, mely javítás 1000 frt-ig emelkedhetik. Az általános fizetésjavítás kezdetét veendő 1877. január 1-től, miután az idei budgetbe felvéve nincs; a jövő évre való felvételnél a költségelőirányzó bizottság fog intézkedni. A javítás azon tanítókra terjed ki, kik 2 éven túl szolgáltak, s a tanító minőség 1876. január 1-től vétetik. A tiz lemult szolgálati év színte visszahatólag azonnal betudatik a javításnál 700

frttal A belvárosi vezénylőtánítóknál a külön érdem tekintetéből azonnal 1000 frt. utaványoztatik, de utódi-jaik csak az új szabályzat szerint díjaztatnak.

— **A színházi consortium** a jövő téli színi idényre következő tagokat fogja szerződöttetni: operai és drámai szereplők: Kocsis Irma, drámai énekesnő, Mándoki Béláné, coloratur énekesnő, Fekete Ferencz, opera tenor, Bérczy Ödön, népszínmű énekes, opera és operette tenor, Török Miklós, drámai színész és operai bass solo, Török Miklósné Szakál Róza, elsőrendű drámai színésznő, Arday Ida, anyaszínésznő, Beczkői Jánosné, hőső, Mándoki Béla drámai hős szerelmes, Szeles József, apa- és jellemszínész, Bács Károly, fiatal szerelmes és intrikus, Bács Károlyné, segéd társalgási színésznő, Kendi Gusztáv, komikus Tóth Soma, komikus, Zöldiné, komikáné. — Karszemélyzet és segéd szereplők: Tóth Sománé, Erdélyi Otília, Földesy Lenke, Hikey Gabriella, Egeniné, Hegedűsné, Erdődi Ilon, Sándori Ignác, Szabó Károly, Chován, ifj. Szilágyi Béla, Lauer Béla, fodrász, Veszprémi Gyula, Egeni Elek, sugó, Gyirossim, szabó. Művezető: Szilágyi Béla. A zenekar következő tagokból fog állani: Cerny Károly, karmester, Bernreiter, zenekar-igazgató, Kampf, Hudacsek, Szélics, Rotter, Dossor, Steszkal, Hubics, Fencsli, Hübner, Östereicher, Kovachich, Vojnovics, Akker, Kupesics, Nerád és Somolik. Megjegyzendő, hogy a solo baritonra, népszínmű énekesnőre nézve megállapodás eddigéle nincs, ezeken kívül hiányzik még két kardalnok és egy kardalnoknő, tovább két ballet-táncosnő.

— **Uj könyvek.** A Franklin társulat Budapesten ismét néhány, kiadásában újabban megjelent s igen csinosan kiállított könyvet küldött be szerkesztőségünknek még pedig: Farkas Mihály. „Magyar kertészkönyv.“ A belterjes (intenzív) kertgazdálkodás foglalatja utmutató kalauz a konyhakertészet, gyümölcsészet, magtermelés, magnemesítés, honosítás és virágos kert hasznosnál művelésére; a kertészet minden rendű ügybarátainak legkivált pedig kisebb földbirtokosok használatára. Ára füzve 2 frt. Szerző jelen művében éveken át gyűjtött tapasztalatainak, tekintettel hazánk társadalmi ugymint éghajlati viszonyaira, legkivált a kisebb földbirtokos osztály jól fölfogott anyagi érdekeit tartotta szem előtt, s mint ilyen a honi kertészkedő közönség figyelmét méltán kiérdemeli. „Falusi könyvtár.“ 18., 19. füzet. Egy egy füzet ára 50 kr. 18. füzet. Kodolányi Antal. „A lótenyésztés,“ mint a mezei gazdasági állattenyésztés egyik ága. — Az ez irányban megjelent legjelebb szakmunkák felhasználása mellett. 19. füzet. „Állatorvosi jó tanácsok.“ Első könyv. Az állat és élete. Saját tapasztalása nyomán. Irta Dely Mátyas állatorvos.

— **A belvárosi leánytanodában** a vizsgák a napokban a legszebb sikerrel tartattak meg. Az 5-ik és 6-dik osztály vizsgái együttesen tegnap folytak le. A leányok a feladott kérdésekre szabatosan és folyékonyan feleltek, mi a derék tanítók fáradszatos buzgalomáról tanuskodik. A rajzolás, szépírás- és számtani feladványok tisztán és csinnal vannak kidolgozva; egy szóval: ezen iskolákban a tanuló leánykák oly szép előmenetelt tanusítottak, mely a vizsgákon megjelent számú közönséget, különösen a szülőket minden tekintetben kielégítette.

— **Nyilvános köszönet.** A velencei és k. nyéki valamint a környező vidéki közönségnek öszinte forró köszönetünket nyilvánítjuk azon nagylelkű nemes pártolását melylyel ott léttünk alatt működésünket támogatni kegyesek voltak. Örökké feledhetlenek lesznek azon napok előttiink, melyeket kedves körükben tölteni szerencsések voltunk, és midőn a sors távozni kénytelenit tiszta szívből óhajtuk, hogy a hazá és nemzet büszkeségére az ég ura s sokáig éltesse! *Sebők Lajos színtársulata.*

— **Bokor József,** gyermek színtársulata e hó 10. és 11-én színházunkban előadást tartott. A szereplő fiatal gyermekek többnyire 8—12 év közt igen ügyesen játszottak és a színpadon teljes otthoniassággal bírtak. Tekintve már ily fiatal korban tanusított ügyességüket a színi pályán szép jövőre számíthatnak. — Azonban közönségünk nem pártolta eléggé ezen előadásokat, első nap csak voltak még szép számmal, második nap a földszinten 15—20 lehetett, 5 páholy volt elfoglalva, a többi helyeken is igen kevesen voltak, mondhatni, hogy a színház kongott az ürességtől.

— **A felsővárosi olvasókör** rendes havi igazgatóválasztmányi ülése f. évi június hó 15-én d. u. 3 órákor tartatik meg, mely alkalommal érdekes felolvasás fogván tartatni, felhivatnak a kör t. tagjai, miszerint ez alkalommal a kör helyiségében mentől számosabban megjelenni sziveskedjenek. *Ambach* jegyző.

— **Czellovészet.** A lövöldében vasárnap tartott czellovészetnél a kitűzött lödíjakat következők nyerték el: Fegyverrel: Tamási Gyula 4-es, Bauman Ferencz 4 es, Hübner Rudolf 4-es, Töltényi Antal 4-es körlövéllel. Pisztolylal: Károlyi Irén 4-es, Csapó István 4 es, Maller Pál 3-as körlövéllel. Összesen volt 1000 levő.

— **Jelmezös előadást** rendezett volt Zichy Jenő gróf Székesfehérvárott — írja a „Hon“ — az árvizkárosultak részére, mely a kitűzött ezelnak szép jövedelmet hajtott. Egy azonban ez még inkább gyarapodjék, a jelmez alakokat Pribék Antal fehérvári fényképirő le is vette s szintén a vizkárosultak javára árusítja, s többiek közt itt a fővárosban Sarkány J. váczi-utcai díszműkereskedésében kaphatók. — E fényképek egy néhányát volt alkalmunk látni s csak dicsérőleg lehet

róluk megemlékezni. A jelmezképek közül megemlítjük Howard (talán Cornaro) Katalint, Csokonait a csikóbőrös kulacsossal; a „falu rosszát“ „Sach-matt“ ot stb. Ezeket írja a „Hon“ a nagyon sikerült fényképekről, melyek a helybeli fényképészetnek dicsőre válnak.

— **Halálozás.** Vaigl Teréz; Vaigl Imre és neje született Vetzél Karolina; Vaigl Etelka s férje Vámgel Károly, ezek gyermekei: Károly, Béla, Jenő és Géza; Vaigl Katinka és férje Tóth Pál, ezek gyermekei: Imre és Olga; Vaigl Irma; nemkülönben Vaigl György és Vaigl Teréz férjzett Horváth Györgyné nevében is szomorodott szívvvel jelenti édes anyjuknak, napaszonnyuknak, nagyanyjuknak, illetőleg sógorasszonyuknak özv. Vaigl Károlyné született Dám Alojziának a hallotti szentségek ajtatos felvétele után f. hó 8-án délelőtt 11 órákor 66. évében végelegyengülésben történt gyászos elhunytát. A boldogult teteme e hó 10-én délelőtt 8 órákor tartandó engesztelő szt. mise-áldozat után, ugyanaznap délutáni 4 órákor fog a nagyperkátai családi sirboltba öröknnyugalomra el tétetni. Béke hamvaira! Nagy-Perkátá, 1876. jun. 8.

— **Zámoly községben** a jegyzőválasztás folyó hó 12-én folyt le. A választás előtt már látni lehetett, hogy Kövér Ferencz megyei igatónak legnagyobb pártja van. A választásnál három jelölt jelentkezett u. m.: Balog József, Kövér Ferencz és Kovács László; a pártok felállítván Balog igen nagy kisebbséget látván visszalépett, Kovács pártja azonban szavazást kért, mely a törvény értelmében el is rendeltetett, a 4 1/2 órai szavazás után Kovács 56, Kövér pedig 208 szavazatot nyert. Kövér Ferencz tehát túlnyomó szavazattal Zámoly község jegyzőjének megválasztott. A választás legnagyobb rendben folyt le. — A választók viharos éljenekkel fogadták megválasztott jegyzőjüket.

— **A philadelphiai világkiállításon** sz. fejevári fiatal ember is van. — Egyik vidéki lapban olvastuk, hogy Stenszky Ernő gyöngyösi iparos Amerikába mentén, onnét a következőket írta a többi közt: „Midőn utolsó levelém irtam, Jackson-villéből Nev Yorkon át egész 3 hóig utazva 1300 angol mértföldtel lépdeltem be egy székesfejevári fiuval és most végre Philadelphiaban a világkiállításon egy borkiállításon vagyok alkalmazva. Fizetésem havonként 50 dollár és teljes ellátás.“ Hogy ki ezen fejevári fiu, nem tudjuk! A mi lap tudósítónk is, mint értesültünk, már megérkezett Amerikába.

— **Egy óriási botrány** pörben indult meg, közelebről Fiumében a vizsgálat. E pör szálai Székesfejevárra vezetnek vissza, hol egy egész alváló lélek-vásárló konsortium élődött szegény, szerencsétlen leányoknak összevásárlásával, kiket azután fiuieki üzletresekük utján keletre szállították el. — A rendkívüli bonyodalmas ügyben igen számosan kompromittálvák. Az igazságügyész ur ez ügyben a pestvidéki királyi törvényszéket delegálta, mely a vizsgálatra Décsy István vizsgálóbíró és Perczel Lajos tollnokot küldte ki. (Budp. Nap.)

— **Pályázat.** A moóri kir. járásbírósnál halálozás folytán üresedésbe jött hivataloszlógi állomásra, melylyel 300 frt. évi fizetés, 40 frt. lakkbér és 50 frt. ruha-illetmény élvezése van egybekötve, ezenen pályázat hirdettetik. — Felhivatnak ennek folytán mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtanak, miszerint kellőleg, különösen katonai szolgálatukat kinttetté okmányval felszerelt folyamodványokkal, 1876. évi jun. hó 28-dik napjáig bezárólag nálam beadni el ne mulasztják. — Székesfejevárott 1876. évi június 11-én. *Danitz Béla,* kir. tszki elnök.

— **A városi és megyei** régiséggtár számára Virág György városi rendőr 2 db. római érmet ajándékozott. — **Egy algymnasiumot** vagy alreált végzett, jó erkölcsű tanuló, ki a magyar s német nyelvben kellő jártassággal bír, Klökner Péter könyvkereskedésében gyakornokul felvétetik. — A feltételekről ott tudomást szerezhetni.

— **Hirdetmény.** Az 1876. évi III. és IV. osztályu kereseti, tőke kamat, ügy részvénnyársulati adó-javaslatok a városi számvevői hivatalban f. é. június 16-ig betekinhetők. Miről az illető adózó polgárokat azzal értesitem, miszerint az ez ellen netaláni felszólamlásukat a f. é. június 17-én a városháznál összeülendő jövedelmi-adó kiveto-bizottság előtt akár írásban akár szóval megtekinthetik. Sz. Fejevárott 1876. június 7. *Erdős József,* pénzügyi tanácsnok.

— **A székesfejevári kölcsönös segélyző-egylet** folyó 1876-ik évi május havi üzletkimutatása. Bevétele: Pénztári maradvány april hóról 6763 frt. 92 kr. Az 1876. évi társulat beiratási díjaiból 13 frt. Hetibefizetésekéből 31871 frt. 50 kr. Kamatokból 7040 frt. 27 kr. Illetékekből 460 frt. 33 kr. Nyomatványokból 21 frt. 39 kr. Házbérekből 317 frt. 50 kr. Felsőzilitási díjakból 2 frt. Kötelezőkből 770 frt. Zalogokból 7270 frt. Váltókból 168903 frt. Összesen 223432 frt. 91 kr. Kiadás: Az 1870. évi társulat vagyonából kifizettette 1170 frt. Az 1871. évi társulat vagyonából kifizettette 274 frt. 76 kr. Az 1872. évi társulat vagyonából kifizettette 1455 frt. 54 kr. Az 1873. évi társulat vagyonából kifizettette 455 frt. 36 kr. Az 1874. évi társulat vagyonából kifizettette 119 frt. 44 kr. Az 1875. évi társulat vagyonából kifizettette 86 frt. 4 kr. A hetibefizetésekéből kifizettette 177 frt. Kamatokra 30 frt. 70 kr. Kezelési költségekre 393 frt. 80 kr. Egyleti adóra 1304 frt. 75 kr. Kölcsönökre 12100 frt. Kötele-

H I R D E T É S E K.

zókra 400 frt. Zalogokra 8980 frt. Váltókra 191645 frt. Pénztári készlet 4840 frt. 52 kr. Összesen 223432 frt 91 kr.

— **Hymen.** Badicz Lajos kapuvári közigazgató Szűts Róza kisasszonyt, Szűts Dienes abai birtokos bájos leányát közelébb vezeté oltárhoz Szűtsárkányban. Áldást kívánunk a szép frigyre!

— **Szerencsétlenség.** Szántód és Siófok között e hó 10-ről 11-re forduló éjjel a vasuti (204 számú) vonatból egy örült férfi, kit két rendőr kísérete mellett Kanizsáról szállítottak, az ablakon kiugrott s mind eddig elő nem került. Bizony a rendőrök is jobban örködhettek volna, kivált örültre, ha már a szállításra való felügyelettel megbizattak, mert semmi esetre sem azért rendeltettek oda, hogy aludjanak, hanem hogy vigyázzanak.

— **Az 1876. évi új váltótörvény** megjelent és Klökner Péter könyvkereskedésében, 40 krért kapható, hol az eddig megjelent törvények, valamint az 1876-ban megjelentek mindenkor nagy készletben találhatók.

— **A megyei községjogzói nyugdíj-intézmény** még mindig a jobb kívánságok közé tartozik s 1872 óta az ügy esendesen szunyad. Évekkel ezelőtt egy bizottságnak adták ki, hogy az tervezetet nyújtson be a pénzkezelés iránt, mert az alapszabályokat még 1872-ben a megye akkori boldogult főszámvívője elkészíté, azonban e két vagy három tagu bizottság ugy látszik semmit sem tesz. Előtünk több nyilatkozat és felhívás van a megyei jegyzők részéről ez ügyben, nem akarjuk azonban még e keserű kifakadásokat a nyilvánosság elé hozni, hanem azon bizottságot figyelmeztetjük, hogy vagy tegye meg kötelességét vagy pedig mondjon le s adja át az ügyet munkászeknek, kik nem huzzák halasztják e fontos kérdést évről évre, hanem tesznek is valamit.

— **A Velenczén állomásozó** huszárokra panaszt küldtek be hozzánk, hogy a gazdákat a hol csak lehet megrövidítik; különösen a takarmányt — mely ugy is szűken van — szeretik eltulajdonítani; higgyék el a vitéz urak, hogy az ilyes tettek által csak a polgárság kifakadásait hallatják, s maguknak nem használnak vele semmit.

— **Kutba ugrott.** Tegnap éjjel 2 órakor egy 78 éves öreg asszony a Széchenyi-utczában Magyar János féle házban öngyilkossági szándékból a kutba ugrott. Kétségbeesett tettének indoka életunság volt. Holt testét reggel huzták ki.

□ **Rövid hírek.** Király ő felsége a hozzá pénzsegélyért folyamodott szükölködők részére 700 forintot s Sztropkó tüzkárosultak részére 500 frtot adományozott. — A műtörténelmi kiállításnak eddig összes bevétele 12,300 frt. volt. — Krátky János, az „Egyetértés“ munkatársa ellen Kozma főügyész által indított sajtóper tárgyalása tegnapelőtt tartott meg, melynek eredménye az volt, hogy az esküdtszék Krátkyt 8 szóval 4 ellenében felmentette, s a közzvádlót 24 frt. költség megtérítésében elmarasztalta. — Az egyetemen tegnapelőtt dr. Laubheimer választott rectorra. — Az athletikai klub az idén gyalogversenyt tervez Parádra, mely Budapestről 22 osztr. mértföldet tesz. A gyaloglás a tavalyi versenynek évfordulóján lenne. — Az „arany sas“ ban egy ember él, ki 1840 óta, tehát 36 éven át nem mozdult ki a szobából. — Aradon a katonák Kálló esendbirtost oknélkül megtámadták, s csaknem halálra vagdalták. — A kassai muzeum ünnepélyes megnyitása e hó 25-én történik meg.

Szerkesztői üzenetek.

D. A. urnak Bicske. Megkaptuk, az eleje beválna, de a végefelé inkább nyilttérbe, mint tárczába való s ezért nem közölhetők.
S. J. urnak Pest. Megkaptuk, üdvözljük.
R. F. urnak Korfa. Levélben válaszoltunk, kérjük tudósítását mielőbb. A sziget viszonyairól néhány érdekes cikket lehetne közölni.

Gabona-ár június 14-én.

per 100 kilogramm	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	12	—	11	50	11	—
Kétszeres	9	10	8	90	8	80
Rozs	8	40	8	30	8	20
Árpa	7	40	7	30	7	20
Zab	9	70	9	65	9	60
Kukoricza	6	20	6	10	6	—

Felelős szerkesztő: Hattyuffy Dezső.

Nyilttér.

Válasz-nyilatkozat!

F. június 7-én a „Székesfehérvár és Vidéke“ 46. száma nyilttérben megjelent, bizonyos Hönig Albert, ellenem szórt bebonyitlatlan vádaskodásaira, csak azt jegyzem meg, hogy a mi különösen hivatali állásomat illeti, ma is háborítatlan bírom és kifogástalanul kezelem, s így önkénytelenül elesik ezen meggondolatlan egynemű azon rágalma, miszerint hivatali visszaélést elkövettem volna valaha.

A többi kofáskodásait pedig ünnepélyesen roszlelkű és épös bözönködéseknek nyilvánítom.

Maradván a tekintetes szerkesztő urnak alázatos szolgálja:
Nemichich Ferencz, postamester.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

Budapesten, sip-utca 16-ik szám alatt, agyagesó-raktárt tart és cívállat

központi víz-, gőz- és légfűtések, gáz- és vízvezetékek, szivattyúk s closet-ek felállítását.

Egy
angol készítményű
kézzel hajtható
cséplőgép
meltányos áron eladó
ifj. NÁMESY FERENCZ
vaskereskedésében
Székesfehérvárott,
buza-piacz, csatorna-part 4. szám.

Haszonbéri hirdetés.

Fejérmege Pázmánd községében az uradalmi vendéglő s az ugynevezett alsó kocsma-épület, a községben gyakorolható szeszszesitalok mérésének urijogával, s az alsó kocsma beltelkén fekvő mészárszékben husvágási joggal,

1876. évi szeptember 29-ik napjától

számítandó 3 egymásutáni évre bérbe adatik.

A bérleti kívánók a feltételeket a pázmándi uradalmi irodában megtekinthetik.

! A hamisítástól óvatik!
Lyukas fogak kitöltésére

hatásosabb és jobb szer nincs mint dr. Popp J. G. es. kir. udvari fogorvos fogplombja, Bécs, Stadt Bognergasse Nr. 2), melyet mindenki maga egész könnyen és fájdalom nélkül a lyukas fogba, illeszthet, mely aztán szilárdul a fogmaradvékkal és foghassal összeróva a fog tovább romlását meggátolja s a fájdalmat megszünteti.

Anatherin-szájviz

dr. Popp J. G. es. kir. fogorvoshoz Bécs, Bognergasse 2 sz. Üvegcsékben: ára 1 frt. 40 kr.

Ez legkittünb gyógyeszer a csúszos fogfájások, ugyszintén gyuladások, dagamatok és sebesülések ellen, mert feloldasítja a fogkövet, és ennek ujulását gátolja, megerősíti az ingatag fogakat és a foghúst s minthogy minden ártalmas anyagot a fogaktól és a foghústól távol tart, a szájakat kellemes üdöséget szerez és minden kellemetlen szagot rövid használat után eltávolít.

Anatherin-fogpasta

dr. Popp J. G. es. kir. udv. fogorvos.
Ezen készítmény fentartja a léleket frissességét és tisztaságát s arra is szolgál, hogy a fogaknak vakító fehérséget kölcsönözzön, azok megromlását megakadályozza és a foghúst erősítse.

Dr. Popp J. G. Növény fog-pora.

A fogakat akkép tisztítja, hogy naponkénti használata által nemcsak az annyira alkalmatlan fogkö távolítatik el, hanem a fogak is mind erősebbek és fehérebbek lesznek.

Kaphatók: Székesfehérvárott: Braun József, és Diebálla György, Lovasberenyben: Hissler gyógyosz. Moorott: Jency Palotán: Würthl. gyógyosz. Veszprém: Gutthard és fiaival. Dunaföldvár: Lukács A. és Kubányi S. gyógyosz. Duna-Veszen: Klinko gyógyoszerárában, Kun-Szent-Miklóson: Tóth S. gyógyoszerárában.

NOVÁS.

Azt tapasztalom, hogy az általam 26 év óta készített és közkezdveltségű

Anatherin-szájviz

hason név alatt hamisítatik és eladatik.
A t. közönség ámitására az ezen hamisítás készítő: ugyanazon felszerelést használják, mint minőkkel én a saját gyártmányaimat ellátom.

Ennélfogva mindenkit figyelmeztetem, hogy az általam készített Anatherin-Szájviz mindenkor teljes ezéggemmel, **J. G., Popp, es. kir. udvari fogorvos. Bécs, Bognergasse 2** a es. kir. osztrák udvari ezimrel (kétféjú sas griffektől tartva) és a törvényesen letett övjeggyel lesz ellátva, és mindazon készítmények, melyek ugyan hasonló, de nem épen az itt leirt felszereléssel lesznek ellátva hamisításnak tekintendők, egyidejűleg azt is megjegyzem, hogy a hamisított Anatherin-szájviz, mely gyakran kártékony hatás, olesóbban adatik el. Azért is, hogy egy részt valódi Anatherin szájvizem jó hírneve a hamisított által esorbulást ne szenvedjen másrészt meg hogy e hamisítók ellen fölléhessek: tisztelettel felkérem a t. ez. közönséget, hogy a hamisítottakat megösmert Anatherin szájvizet az eladó neve megnevezése mellett, nálam valódi ellen cserélje ki.

J. G. Popp, es. kir. udv. fogorvos Bécs, Bognergasse 2.

Árverési hirdetés.

Szab. kir. Székesfehérvár városa kapitányi hivatala részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a Weisz Bernát zálogházában elhelyezve levő mindazon zálogtárgyak, melyeknek kiváltási határideje lejárt

folyó évi június hó 22-ik napjának délelőtti 9 órájaker

kapitányi hivatal közbejöttével azonnali készpénzfizetés mellett nyilvános árverés útján el fognak adatni.

Miről a venni szándékozók ugy a betevők azon hozzáadással értesítetnek, hogy a tárgyak az árverés napjáig kiválthatók.

Székesfehérvárott, június 13. 1876.

Havranek József,
városkapitány.

KERTESZ és EISERT
Budapesten, Dorottya-utca 2. színházteri szeglet, a t. ez. közönség figyelmébe ajánlják az egyedül náluk létező
D. Főve-fele szikviz készítéshez magánzóknak legalkalmasabb
valódi
párisi szikviz-készülekeinek
gyári főraktárát Magyarország részére.
A szikviz, mint kellemes üdítő, egészséges, számos esetekben orvosilag rendelt ital, máris általános használatba jött.
Készülekeink fő előnye az, hogy követte a minden egyes darabhoz mellékelt utasítást, bárki képes kintőni, mindig friss, a gyárilag készültől tisztább és olesóbb szikvizet készíteni, azonkívül pedig pezsgőbor, málnavíz limonádé s egyéb frissítő italok előállításához is alkalmasak.
A készülekek árai:
2 4 6 8 10 messzely.
darabja frt. 8.— 10.— 12.— 14.50 17.—
Kittünb minőségű szerek 1 font acidum tartaricum és 1 1/4 font szikőleget tartalmazó csomagokban csomagonként 2 frttal számíttatnak
Trásbeli megbízások utánvett mellett gyorsan eszközöltetnek, ládácska és csomagolási díj a gép nagysága szerint 50—75 kr.
Együttal ajánljuk Berlin és Angolhon legjobb gyárból származó, a tisztáltságánál fogva egészségtelen ivóvizet tisztító és javító visszürő készülekeinket, melyek 2 frt. 50 krtól 35 frt-ig tartanak készletben. Ezeknek rajzokkal ellátott kimerítő árjegyzékével szívesen szolgálunk.

Árverési hirdetés.

A székesfehérvári e. f. kir. telektörvényszéknek 9697. szám alatti végzése alapján közhírré tétetik, miszerint a székesfehérvári takarékpénztár mint felperesnek Hegyi Katalin és Anna helybeli lakos alperesek elleni 150 frt. tőke s járulékaik erejéig követelése tárgyában lefoglalt és a székesfehérvári 4174. sz. tjk. A + 984. hrsz. a buzaöldnek 548 frt. ugy a 4170. sz. tjk. A + 395. hrsz. alatt buzaöldnek 574 frt. becsértékben végrehajtás útján leendő elárverezése elrendeltetik s ennek foganatosítására 1-ső határidőül 1876. évi július hó 3 án, szükségességében 2-ik határidőül 1876. évi augusztus hó 3. napjának mindenkor délelőtt 9 órája a megyeházánál 2-ik emeletben azon kijelentéssel tüzetik ki, hogy a 2-ik árverésen a fekvőség becsáron alul 10% bánatpénzkepeni letétele mellett el fog adatni.

Az árverésnek több feltételei a kiküldött kir. tszéki végrehajtó Tuboly István urnál megtekinthető.

Egyszermind pedig azon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen tkvvi hatóság székhelyén vagy közelében laknak felszólíttatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett e hatóság székhelyén megbízottat rendeljenek, s azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Végre a perrendts 433. és 466. §§ hoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb irt javak iránt tulajdoni vagy elsőbbségi jogukat érvényesíthetni vélik igény keresetüket a hirdetésny közzé tételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt ezen tkvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok a végrehajtási árverés foganatosítását nem gátolván, igénylők egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt a székesfehérvári kir. törvényszéknek 1876. évi april hó 14 én tartott tkvvi üléséből.

Danitz Béla,
kir. törvényszéki elnök.

Nyomatott Székesfehérvárott a „Vörösmarty“ könyvnyomdában, Számer Kálmánál.